

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Артема*
пропонована назва – *вул. Академіка Лавровського*

Історичні назви: *пров. 2-й Фурманський (перша назва), вул. 1-ша Фурманська (1941–1943 рр.)*; сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно в ХІХ ст. Один із двох паралельних Фурманських провулків, де у ХІХ – першій третині ХХ ст. проживали ніжинські гужові перевізники – фурмани (від назви типу вантажного воза – фури). Історичну назву повертати недоцільно з огляду на принцип унікальності й неповторюваності назв топонімічних об'єктів на території одного населеного пункту – дана назва рекомендована до повернення колишньому 1-му Фурманському провулку.

Нині названа на честь *Артема (Сергеєва Федора Андрійовича) (1883-1921)* – російського революціонера; учасника подій 1919 р. Громадянської війни на території України, керівника більшовицького радянського руху на Сході України в 1917–1921 рр., одного із засновників і керівників Донецько-Криворізької Радянської Республіки, утвореної у 1918 р. за сприяння уряду Радянської Росії, одночасно з кількома подібними республіками на території України, з метою послабити вплив Центральної Ради та остаточного її знищення; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується присвоїти нову назву на честь *Лавровського Миколи Олексійовича (1825–1899)* – вченого-славіста, літературознавця, педагога, академіка Імператорської Академії наук (Російська імперія), організатора й першого директора Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині, засновника й дарувальника фундаментальної наукової бібліотеки цього навчального закладу, одного із засновників наукового друкованого органу ніжинського інституту – широко відомих у науковому світі «Известий историко-филологического института им. кн. Безбородко в Нежине».

Пропоноване перейменування продовжить започатковану в 1881 р. й продовжену в 1960-х роках традицію надання урбанонімам Ніжина назв, пов'язаних із іменами видатних працівників і випускників Ніжинської вищої школи.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Баумана*
пропонована назва – *вул. Йоффе*

Історичні назви: *пров. Прорізний (перша назва), вул. Йоффе, вул. V Фурманська (1941–1943 рр.)*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період.

Утворилася ймовірно в XVII ст. Один із паралельних провулків на території укріпленої правобережної частини Ніжина – Нового міста, де селилися здебільшого ремісники й торговці.

Нині названа на честь *Баумана Миколи Ернестовича (1873–1905)* – професійного російського революціонера, діяча робітничого соціал-демократичного руху в Російській імперії наприкінці XIX – на початку XX ст.; перебував у Києві в 1902 р., де за політичну діяльність був ув'язнений у Лук'янівській в'язниці, звідки втік того ж року; загинув унаслідок замаху в Москві; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути історичну назву, яка пов'язана з розташуванням поруч складів відомого в Ніжині купця I гільдії *Йоффе* (серед ніжинських купців лише двоє мали рівень I гільдії, який надавався за обсягом капіталу та товарообігу й надавав право вести закордонну, в. т.ч. морську, торгівлю), ймовірно на цій вулиці знаходилося його помешкання; належав до потужної в другій половині XIX – першій половині XX ст. єврейської громади, прізвище Йоффе належить до “ніжинських” єврейських прізвищ – представники якого мали споріднене коріння в Ніжині кінця XVIII – на початку XIX ст. Гіпотетично до цього “ніжинського” прізвища належать кілька відомих митців й учених, у т.ч. українських.

Назва вулиці зафіксована на планах Ніжина другої половини XIX ст. за усталеним на той час побутовим т.зв. народною назвою – складеною й активно використовуваною у побуті місцевими мешканцями.

Повертати історичну першоназву недоцільно, оскільки в Ніжині існує інший урбанонім з аналогічною назвою.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Боженка*
пропонована назва – *вул. Тимофія Докшицера*

Історичні назви: *вул. 1-ша Покровська вул. (перша назва), вул. Леніна*; сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно в першій половині XIX ст. Одна з двох паралельних Покровських вулиць, де в XIX – першій третині XX ст. найбільш щільно проживали представники ніжинської єврейської громади. Історичні назви повертати недоцільно з огляду на принцип унікальності й неповторюваності назв топонімічних об'єктів на території одного населеного пункту, а також виходячи із сучасного розуміння ролі та значення в історії України діяча, іменем якого було названо даний урбанонім.

Нині названа на честь *Боженка Василя Назаровича* (1871–1919) – українського радянського військового діяча; учасника подій 1918–1919 рр. Громадянської війни на території України, командувача Таращанського полку Богунської бригади I Української радянської дивізії під командуванням М.О. Щорса, що воював проти військ режиму гетьманату П.В.Скоропадського в 1918 р. та військ Директорії УНР у 1919 р. на Півдні Чернігівщини – зокрема силами Таращанського полку була остаточно встановлена радянська влада в Ніжині; помер від ран, отриманих у бою з загонами військ Директорії УНР; в Ніжині у 1919 р. розташовувався штаб Таращанського полку, яким він командував.

Пропонується присвоїти нову назву на честь *Докшицера Тимофія Олександровича* (1921–2005) – всесвітньовідомого музиканта, трубача-віртуоза, педагога, професора Академії ім. Яна Сібеліуса (Хельсінкі), викладача в музичних навчальних закладах СРСР, Франції, Голландії, Люксембурга; виконавця колекційних фондів записів антології гри на трубі; автора кількох грамплатівок із записами інструментальної музики з соло на трубі; у 1993 р. німецька фірма з випуску музичних інструментів «Симфонік» випустила модель труби «Тимофій Докшицер»; народився, провів дитинство й навчався у Ніжині.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Бородіна*
пропонована назва – *пров. Косий*

Історичні назви: *пров. Косий (перша назва)*; сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно в XVII–XVIII ст. у межах укріпленої правобережної частини Ніжина – Нового міста, від початку поєднував набережну й першу повздожню вулицю Нового міста, що проходила паралельно р. Остер; сполучав їх не під прямим кутом – звідки й отримав свою назву.

Нині названа в 1938 р. на честь *Бородіна Олександра Порфировича (1833–1887)* – російського вченого-хіміка; а також російського композитора, одного із засновників і учасника музичного гуртка «Могуча кучка»; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, фіксує топографічні відмінності планувальної вуличної схеми міста XVII – початку XX ст.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Володарського*
пропонована назва – *пров. Фурманський*

Історичні назви: *пров. 1-й Фурманський (перша назва), вул. II Фурманська (1941–1943 рр.)*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період

Утворилася в XVII–XVIII ст. Один із паралельних провулків на території укріпленої правобережної частини Ніжина – Нового міста, де селилися здебільшого ремісники й торговці. Один із двох паралельних Фурманських провулків, де у XIX – першій третині XX ст. проживали ніжинські гужові перевізники – фурмани (від назви типу вантажного воза – фури).

Нині названа на честь *Володарського (Гольдштейна) Мойсея Марковича* (1891–1918) – російського революціонера, діяча соціалістичного єврейського руху в Російській імперії першої чверті XX ст.; через переслідування за політичну діяльність у 1908–1911 рр. на Волині змушений був емігрувати до США; після повернення з еміграції – у 1917–1918 рр. радянський державний і партійний діяч; загинув унаслідок замаху; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості соціально-економічного розвитку Ніжина, фіксує унікальний історико-топографічний об'єкт міста XIX – початку XX ст. – *Фурманський квартал*. Нумерацію в історичній назві повертати нецільно, оскільки іншому Фурманському провулку пропонується присвоїти нову назву.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Глібова*
пропонована назва – *пров. Земський*

Історичні назви: *пров. Богодільнинський (перша назва, до 1878 р.), пров. Земський (до 1917 р.), вул. Ніжинська (до 1960 р.);* сучасна назва з 1960 р.

Утворилася ймовірно в XVII–XVIII ст. під час формування вуличної системи в межах Старого Міста – украпленого окольного граду (посаду) середньовічного міста. Перша назва мабуть пов'язана із розташуванням тут однієї з перших у Ніжині богоділень – будинків, де проживали старі й німецькі бідні мешканці міста.

Нині названа на честь *Глібова Леоніда Івановича (1827–1893)* – українського поет-байкаря, громадського та культурного діяча, відомого земського діяча Чернігова; який навчався в Ніжинському юридичному ліцеї кн. Безбородька (сучасний НДУ імені Миколи Гоголя) у 1849–1855 рр.; тут одружився з донькою священника місцевої Успенської церкви Ф.Ф. Бордоносом, проживав у будинку свого тестя, розташованому на сучасній вул. Некрасова; у 1863–1867 рр. проживав у цьому ж будинку під час заслання до Ніжина за зв'язок із народницькою організацією «Земля і Воля»; брав активну участь у спорудженні й відкритті в Ніжині пам'ятника М.В. Гоголю.

Пропонується повернути історичну назву, яка увічніє роль у історії Ніжина *земства* – органу місцевого самоврядування останньої третини XIX – початку XX ст., котре помітно вплинуло на соціальний і культурний розвиток міста.

Зміна назви цієї вулиці доцільна з огляду на паралельну пропозицію щодо повернення історичної назви іншої вулиці Ніжина, яка була найменована на честь Л.І. Глібова.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Гоголя*
пропонована назва – *вул. Гоголівська*

Історичні назви: *вул. Московська* (перша назва, частина – початок *вул. Московської*, до кінця XVIII ст.), *вул. Мостова* (до 1881 р.), *вул. Гоголівська*; сучасна назва (в іншій редакції) з 1881 р.

Утворилася ймовірно в XVI ст., одночасно з формуванням Старого міста – лівобережного укріпленого окольного града (посаду) середньовічного Ніжина на місці відрізка давнього транзитного шляху. Історична першоназва пов'язана з кінцевим напрямком даного транзитного шляху; пізніша – з характером порошного покриття вулиці, свого часу замощеного тесаними дерев'яними колодами, викладеними впоперек проїжджої частини і зафіксованими в ґрунті довгими залізними кованими костиллями. Вирізнялася серед інших вулиць того часу тим, що була єдиною вулицею в місті зі штучним покриттям.

Нині названа на честь *Гоголя Миколи Васильовича* (1809–1852) – всесвітньовідомого українського й російського письменника; сина українського письменника й драматурга В.П. Гоголя (Яновського); який навчався в Ніжинській гімназії вищих наук у 1821–1828 рр., де започаткував свою літературну та драматичну діяльність; сюжети, образи, фольклорний матеріал, накопичений під час навчання в Ніжині широко використанні під час написання різних творів письменника, які нині стали класикою світової літератури; після закінчення навчання кілька разів зупинявся в Ніжині на поштової станції під час поїздок в Україну; підтримував тісні зв'язки з кількома товаришами по навчанню, декотрі з яких проживали певний час у Ніжині. В 1881 р. у сквері ім. В.В. Тарновського був споруджений і урочисто відкритий пам'ятник М.В. Гоголю – відтоді сквер і розташована поруч вул. Мостова були перейменовані на честь письменника. Сучасна редакція назви з'явилася за радянської доби.

Пропонується повернути історичну редакцію назви *вул. Гоголівської*.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *пл. Гоголя*
пропонована назва – *пл. Безбородьків*

Історичні назви: *пл. Безбородька* (перша назва, до 1921 р.), *пл. І.Н.О. (Інститутська)* (до 1960 р.); сучасна назва з 1960 р.

Утворилася на місці еспланади із західної частини укріпленої правобережної частини Ніжина – між колишніми укріпленнями Нового міста та будівлею Гімназії вищих наук князя Безбородька (сучасного Гоголівського корпусу НДУ імені Миколи Гоголя). Першу назву отримала в 1881 р. Єдина з ніжинських площ дореволюційного Ніжина, яка не використовувалася як торгова територія. На початку 1980-х років практично вся територія площі перетворена на меморіальний сквер пам'яті полеглих у Великій Вітчизняній війні радянського народу 1941–1945 рр. зі спорудженням тут однойменного меморіалу.

Нині названа на честь *Гоголя Миколи Васильовича* (1809–1852) – всевітньовідомого українського й російського письменника; сина українського письменника й драматурга В.П. Гоголя (Яновського); навчався в Ніжинській гімназії вищих наук у 1821–1828 рр., де започаткував свою літературну та драматичну діяльність; сюжети, образи, фольклорний матеріал, накопичений під час навчання в Ніжині широко використанні під час написання різних творів письменника, які нині стали класикою світової літератури; після закінчення навчання кілька разів зупинявся в Ніжині на поштової станції під час поїздок в Україну; підтримував тісні зв'язки з кількома товаришами по навчанню, декотрі з яких проживали певний час у Ніжині.

Пропонується присвоїти нову назву на честь братів князя *Безбородька Олександра Андрійовича* (1747–1799) – російського державного діяча і дипломата; канцлера, високого сановника часу правління Російською імперією імператорів Катерини II та Павлі I; та графа *Безбородька Іллі Андрійовича* (1756–1815) – учасника російсько-турецької війни 1787–1791 рр., героя штурму Ізмаїла (1790 р.), генерала; обидва – з українського козацького старшинського роду, благодійники, меценати, просвітителі. О.А. Безбородько заповів значну суму для заснування після його смерті благодійного закладу на території Лівобережної України. І.А. Безбородько у якості розпорядника заповітом брата з дозволом імператора Олександра I заснував і розпочав будівництво в Ніжині вищого навчального закладу – гімназії вищих наук, відкритої після його смерті й названої (як й інші установи Ніжинської вищої школи в дореволюційний час) на честь старшого брата, також додав власні кошти на будівництво, подарувавши маєток, де й було збудовано гімназію. Наприкінці 1980-х років в північній частині площі було споруджене погруддя І.А. Безбородьку.

Пропоноване перейменування доцільне з огляду на існування в Ніжині іншого урбаноніма, названого на честь М.В. Гоголя.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Горького*
пропонована назва – *вул. Обідовська*

Історичні назви: *пров. 2-й Лицейський (перша назва), вул. 2-га Лицейська (до 1911 р.), вул. Столипінська (до 1921 р. і в 1941–1943 рр.), вул. Богрова (до 1938 р.);* сучасна назва з 1938 р.

Утворилася в другій половині XVIII ст. унаслідок забудови еспланади з північно-західного боку укріпленої правобережної частини Ніжина – між колишніми укріпленнями Нового міста та маєтком Вітгенштейнів (згодом Безбородьків). Один із двох паралельних Лицейських провулків. Першу назву отримала в першій половині XIX ст. за назвою розташованого поруч вищого навчального закладу – Фізико-математичного (згодом – Юридичного) ліцею.

Нині названа на честь *Максима Горького (Пешкова Олексія Максимовича) (1868–1936)* – російського та російського радянського письменника й драматурга; погляди якого градували від революційно-демократичних під час становлення як митця до прийняття ідеалів більшовицького тоталітаризму й виправдання масових політичних репресій, в т.ч. й шовіністичних висловів у бік української мови; влітку 1891 р. під час свого «ходіння в люди» перебував проїздом у Ніжині; наприкінці 1920-х – на початку 1930-х років листувався з учнями середньої школи № 3 м. Ніжина.

Пропонується присвоїти назву, пов'язану з історичною топографією місцевості, де розташована вулиця – *ур. Обідовщина*. Це південно-східна частина заплавної луки на правому березі р. Остер – рангового володіння ніжинських вїтів – Войтівщини, виокремлена наприкінці XVII ст. й надана у володіння ніжинському полковнику І.П. Обідовському (Обіді) (бл. 1672–1701), небожеві гетьмана І.С. Мазепи. За іменем першого власника й закріпилася історико-топографічна назва.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Держинського*
пропонована назва – *вул. Гімназійна*

Історична назва: *вул. Гімназійна (перша назва)*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період

Утворилася ймовірно в XVII–XVIII ст. у межах укріпленої правобережної частини Ніжина – Нового міста, одна з двох повздовжніх вулиць Нового міста, що проходила паралельно р. Остер. Першу назву отримала в першій половині XIX ст. за назвою Гімназії вищих наук князя Безбородька, від площі перед котрою починалася.

Нині названа на честь *Держинського Фелікса Едмундовича* (1877–1926) – російського революціонера, радянського політичного та державного діяча; одного з організаторів більшовицького збройного Жовтневого перевороту 1917 р. в Петрограді (сучасний Санкт-Петербург); організатора й першого керівника в 1917–1926 рр. Надзвичайної комісії з боротьби з контрреволюцією та саботажем [сумнозвісної ВЧК (або ЧК), попередниці ГПУ-НКВС-МГБ-КГБ], що займалася організацією, в т.ч. й на території України, масового терору й масових політичних репресій; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає певну віху в історії розвитку освіти й культури Ніжина – існування першої з установ Ніжинської вищої школи – *Гімназії вищих наук* князя Безбородька.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Енгельса*
пропонована назва – *вул. Савелія Ковнера*

Історична назва: *вул. 2-га Покровська (перша назва)*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період

Утворилася ймовірно в першій половині XIX ст. Одна з двох паралельних Покровських вулиць, де в XIX – першій третині XX ст. найбільш щільно проживали представники ніжинської єврейської громади. Історичній назву повертати недоцільно з огляду на принцип унікальності й неповторюваності назв топонімічних об'єктів на території одного населеного пункту.

Нині названа на честь *Енгельса Фрідріха* (1820–1895) – німецького підприємця, фабриканта, філософа та громадського діяча; одного з основоположників (разом із К. Марксом) теоретичного марксизму й теорії політичної економії; одного із засновників і керівників I Інтернаціоналу – органу міжнародного робітничого руху, засновника і керівника II Інтернаціоналу; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується присвоїти нову назву на честь *Ковнера Савелія Григоровича* (1837–1896) – земського лікаря, засновника земської медицини на Ніжинщині, який заклав основи сучасної громадської медичної практики в Ніжині та Ніжинському повіті.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Жовтнева*
пропонована назва – *вул. Купецька*

Історична назва: *вул. Купецька* (перша назва, до 1921 р.), *вул. Карла Маркса*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період

Утворилася в XVII–XVIII ст. із забудовою Горбу – найдавнішої частини середньовічного Ніжина, у межах південно-східної частини окольного града (посаду). Ймовірно назву отримала за наявністю тут помешкань представників ніжинського купецтва.

Нині названа іменем одного з 12-ти місяців року – *жовтня*, але з натяком на вшанування в колишньому СРСР *жовтневих подій* – більшовицького збройного *Жовтневого перевороту*, здійсненого наприкінці жовтня 1917 р. за старим стилем (за термінологією радянського часу – *Великої Жовтневої соціалістичної революції*).

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості соціально-економічного розвитку Ніжина, фіксуючи роль *купецтва* (й торгівлі загалом) як одного з провідних соціальних верств Ніжина від середньовічного періоду до сучасності.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Заводська*
пропонована назва – *вул. Спаська*

Історичні назви: *вул. Спасо-Преображенська* (перша назва, частина), *вул. Спаська* (до середини 1920-х рр.), *вул. Франка* (до 1938 р.), *вул. Заводська*; сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно в XVII–XVIII ст. у межах укріпленої правобережної частини Ніжина – Нового міста, частина однієї з двох повздовжніх вулиць Нового міста, що проходила паралельно р. Остер. Перші назви отримала від народної назви церкви Преображення Господнього – архітектурної домінанти Нового міста, вздовж котрої дана вулиця проходила (пізніше – від площі біля цієї церкви починалася)

Нині названа за націоналізованою на початку 1920-х років приватною ковбаснею і перетвореною тоді ж на один із цехів *Ніжинського заводу продовольчих товарів*, у який упиралася дана вулиця.

Пропонується присвоїти нову назву на честь відомої ніжинської родини Спаських, представники кількох поколінь якої добре відомі як культурні, релігійні та громадські діячі, а також учені, зокрема *Спаського Георгія Івановича* (1862–1921) – протоієрея, священника Миколаївського собору, що уславився подвижницькою діяльністю й християнським гуманізмом; *Спаської Євгенії Юрійовни (Георгіївни)* (1892–1980) – українського, казахського й киргизького вченого-етнолога та мистецтвознавця, дослідника українського традиційного гончарства й ткацтва (у т.ч. ніжинських кахлів і ніжинського золотарства); *Спаського Феодосія Георгійовича* (1897–1979) – діяча російської еміграції у Франції, вченого-релігієзнавця, дослідника православної літургики; *Спаського Івана Георгійовича* (1904–1990) – доктора історичних наук, українського та російського радянського вченого-нумізмата й мистецтвознавця, головного хранителя нумізматичних колекцій Державного Ермітажу (м. Санкт-Петербург), засновника вітчизняної наукової нумізматичної школи, дослідника Ніжинського (Магерського) скарбу давньоруських срібників і витворів українського середньовічного золотарства – дукатів і дукачів, в т.ч. й ніжинських.

Пропонована нова назва, до того ж, співзвучна одній з історичних назв вулиці, пов'язаної з назвою храму, розташованого на початку вулиці.

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Заньковецької*
пропонована назва – *пров. Сучківський*

Історична назва: *пров. Сучківський* (перша назва, до 1938 р.); сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно в XVII–XVIII ст. поза середньовічними міськими укріпленнями Старого Міста унаслідок заселення простору між укріпленим містом і аграрним передмістям Мигалівка вздовж лівого берегу р. Остер. Після руйнування оборонних споруд Ніжина на межі XVIII–XIX ст. та формування самостійного радіального виїзду з міста у східному напрямку – вул. Кунашівської, з'єднала початок цієї вулиці з початком іншого радіального виїзду в південно-східному напрямку – вул. Дорогінською (сучасна вул. Франка).

Нині названа на честь *Заньковецької (Адасовської) Марії Константинівни* (1854–1934) – української драматичної актриси; першої Народної артистки УСРР (1923 р.); одного із засновників сучасного професійного театру в Україні); одного із активних учасників театрального життя в Ніжині; навчалася в Ніжинському приватному пансіоні мадам Шер; проживала (з перервами) у Ніжині в 1904–1919 рр. у власному будинку, розташованому на цій вулиці; керувала ніжинськими аматорськими театральними гуртками в 1906, 1913–1915 рр.; народилася на Ніжинщині – у с. Заньки.

Пропонується повернути історичну назву з огляду на існування в Ніжині іншого урбаноніму, названого на честь М.К. Зановецької. Проходить через міський мікрорайон Сучківка, що почав формуватися ймовірно в першій половині XIX ст. Назва походить від прізвища Сучко, носії якого ймовірно становили помітну частину населення цієї частини Ніжина, сформувавши в подальшому більш-менш щільно заселений «куток» із мешканців, що перебували в близькій і віддаленій кривій спорідненості, частина з яких успадкувала по чоловічій лінії вказане прізвище.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Інтернаціональна*
пропонована назва – *вул. Покровська*

Історична назва: *вул. Набережно-Покровська (перша назва)*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період.

Утворилася ймовірно в XIX ст. унаслідок однорядної забудови виходу південно-східної частини колишнього лівобережного укріпленого окольного града (посаду) Старого Міста до р. Остер. Після II Світової війни внаслідок меліоративних заходів був практично цілком забудований інший (береговий) бік вулиці.

Нині названа як увіковічення почуття *інтернаціоналізму*, активно культивованого за радянської доби, широко пропагованої дружби між народами (насамперед тих, що населяли територію колишнього СРСР) з метою нівеляції національних почуттів, а також *інтернаціональної солідарності* з трудящими капіталістичних країн.

Пропонується повернути історичну назву (в редакції без згадки про набережну), яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, фіксує топографічні відмінності планувальної вуличної схеми міста XIX – середини XX ст. Пропонована редакція назви фіксує історичну назву урбаноніма, пов'язану з розташованою поруч *Покровською церквою*.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Клари Цеткін*
пропонована назва – *пров. Прямий*

Історичні назви: *пров. Прямий (перша назва), вул. Кулішівська, вул. 2-га Горбівська (до 1921 р.), вул. 2-га Свердлова (до 1938 р.);* сучасна назва з 1938 р.

Утворилася в XVII–XVIII ст. із забудовою Горбу – найдавнішої частини середньовічного Ніжина, у межах південної частини окольного града (посаду). Сполучала як провулок пл. Торгову, вул. Купецьку та південну лінію міських укріплень, перетинаючи названі урбаноніми під прямим кутом, одночасно не маючи вигинів у плануванні – звідси й назва.

Нині названа на честь *Цеткін Клари (1857–1933)* – партійного діяча Німеччини; одного з керівників міжнародного комуністичного робітничого руху кінця XIX – першої третини XX ст., одного із засновників і керівників міжнародного соціалістичного жіночого руху першої чверті XX ст.; з Ніжином ніяк не пов'язана.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, фіксує топографічні відмінності планувальної вуличної схеми міста XVII – початку XX ст.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Комсомольська*
пропонована назва – *вул. Уненізька*

Історична назва: *вул. III Фурманська (у 1941–1943 рр.)*; сучасну назву отримала в міжвоєнний період.

Утворилася в міжвоєнний час (1920–1930-ті рр.) – паралельно до пров. Насрізького на території Нового міста.

Нині названа як увіковічення скороченої й широковживаної назви Всесоюзної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді (та її українського відповідника – Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України) – *комсомолу*, на знак визнання внеску ідеологічно налаштованої молоді в СРСР у справу встановлення й укріплення, в т.ч. на території Української РСР, радянської влади, самовідданості членів указаних спілок молоді у військових і цивільних здобутках СРСР та справі виховання наймолодшого покоління у правильно витриманому суспільно-ідейному дусі.

Пропонується увічнити в назві вулиці історичний топонім *Уненіж*, археологічна пам'ятка – городище, що згадується у давньоруських літописах як град (місто) киеворуського часу, яке зараз знаходиться на території сучасного Ніжина (на правому березі р. Остер). Разом із лівобережною частиною Ніжина, яку вчені ототожнюють із літописним градом Ніжатином і топонімом Ніжати́на Нива, Уненіж вважається початком у історії сучасного міста на Острі. Усталеною є думка про розташування літописного Уненіжа на східній околиці сучасного Ніжина – в ур. Узруй-Комуна. Проте за наслідками археологічних досліджень останнього часу ймовірність існування поселення киеворуського часу фіксується на території Нового Міста, відтак фіксація назви літописного в назвах урбаноніму на цій території виглядає доречним. З іншого боку присвоєння назви, яка відображає давню історичну топографічну назву на території правобережного Ніжина є цілком логічним з огляду на існування урбаноніму з відповідною назвою на території лівобережного Ніжина – вул. Ніжати́нської.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – **вул. Крапив'янського**
пропонована назва – **вул. Графська**

Історичні назви: *пров. 1-й Лицейський (перша назва, до 1887 р.), вул. Графська (до 1921 р. та в 1941–1943 рр.), вул. Пролетарська (до 1938 р.), вул. Комунальна (до 1957 р.); сучасна назва з 1957 р.*

Утворилася в другій половині XVIII ст. унаслідок забудови східної частини парку маєтку Безбородьків в ур. Обідовщина – Графського саду. Один із двох паралельних Лицейських провулків, що отримали назву від розташованого поруч Фізико-математичного (згодом Юридичного) ліцею князя Безбородька. Спершу забудована була садибними й господарськими спорудами маєтку, а також будинками для обслуги. Одна з історичних назв відображає розташування на цій вулиці садибного будинку графа О.Г. Кушельова-Безбородька та його нащадків графів Мусіних-Пушкіних – почесних попечителів закладів Ніжинської вищої школи, від гімназії вищих наук до історико-філологічного інституту.

Нині названа на честь *Крапив'янського Миколи Григоровича* (1889–1948) – українського радянського військового та державного діяча; учасника подій у 1918–1920 рр. Громадянської війни на території України, одного з організаторів партизанських загонів на Півдні Чернігівщини у 1918–1919 рр., керівника Ніжинського повстання червоних партизанів 1918 р. проти режиму гетьманату П.В. Скоропадського та німецької окупації, командир I Української радянської дивізії в 1918 р.; у міжвоєнний час обіймав дрібні адміністративні посади на території Чернігівщини; у повоєнний час проживав у Ніжині в будинку своїх батьків, що знаходиться на сучасній вул. Овдіївській; народився на Ніжинщині – у с. Володькова Дівиця (сучасне с. Червоні Партизани), що неподалік від Ніжина.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості культурного та соціального розвитку Ніжина, фіксує унікальний історико-топографічний об'єкт міста середини XVIII – початку XX ст. – **Графський сад (парк)**, а також указує на характер історичної забудови даного урбаноніму.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Кутузова*
пропонована назва – *вул. Козирівська*

Історичні назви відсутні, дана назва є першою; сучасну назву отримала в повоєнний період.

Утворилася після II Світової війни на території міського мікрорайону Козирівка, що почав формуватися орієнтовно в першій половині XIX ст. Назва походить від прізвища Козир, носії якого ймовірно становили помітну частину населення цієї частини Ніжина, сформувавши в подальшому більш-менш щільно заселений «куток» із мешканців, що перебували в близькій і віддаленій кривій спорідненості, частина з яких успадкувала по чоловічій лінії вказане прізвище.

Нині названа на честь Світлішого князя *Голєніщева-Кутузова-Смоленського Михайла Ларіоновича* (1745–1813) – російського воєначальника; генерала-фельдмаршала, учасника Семилітньої війни (1756–1763 рр.), російсько-турецьких війн 1768–1774 та 1787–1791 рр., керівника Російською армією у франко-російській війні 1812–1813 рр.; помер під час закордонного походу Російської армії у складі сил IV Антифранцузької коаліції з наполеонівською Францією 1813–1814 рр.; у середині XVIII ст. служив на території Лівобережної України, у 1766 р. капітан М.Л. Кутузов був призначений комісаром у Ніжинський полк для проведення загального (т.зв. Рум'янцевського) перепису, але в Ніжині жодного дня не перебував.

Пропонується присвоїти назву, пов'язану з історичною топографією місцевості, де розташована вулиця – історичний мікрорайон *Козирівка*.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Лащенка*
пропонована назва – *вул. Кушакевичів*

Історична назва: *пл. Богдано-Хмельницька (перша назва)*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період.

Утворилася на початку XIX ст. після руйнування залишків середньовічних оборонних споруд Старого Міста та невдалої спроби перепланування Ніжина. Почала формуватися ще в XVII ст. на місці еспланади поза оборонними спорудами як торгова, згодом ярмаркова площа. Наприкінці XIX ст. північна частина площі перетворена на Миколаївський парк (нині парк ім. Т.Г. Шевченка), південна ярмарковий статус втратила в міжвоєнний період і була долучена до парку. Від статусу площі залишилася однорядна забудова, від спроби перепланування вуличної системи – на півколо лінії забудови.

Нині названа на честь *Лащенка Михайла Лукича* (1891–1920) – російський революціонер; учасника подій 1918–1919 рр. Громадянської війни на території України, одного з організаторів червоноармійських і партизанських загонів на Ніжинщині в 1918–1919 рр., першого військового комісара Ніжинського округу; головного комісара КП(б)У Ніжинського повіту.

Пропонується присвоїти нову назву на честь представників ніжинської родини Кушакевичів – державних, релігійних, громадських і земських діячів, промисловців, меценатів: *Кушакевича Федора Федоровича* (1812–1869) – протоієрея, настоятеля Миколаївського собору, благочинного I Ніжинського благочинного округу; його брата *Кушакевича Андрія Федоровича* (1797–1877) – колезького радника, професора математики, підприємця, мецената, на кошти якого засноване Ніжинську жіночу гімназію ім. П.І. Кушакевич (у пам'ять про померлу дружину; сучасна міська школа № 7) та Ніжинське технічне училище (сучасний НАТІ); а також синів: *Кушакевича Павла Федоровича* (1835–після 1918 р.) – дійсного статського радника, мирового судді, Ніжинського міського голови 4-х скликань міської думи поспіль, предводителя дворянства Ніжинського повіту (більше 25 років поспіль), наслідком громадської та державної діяльності якого в Ніжин був електрифікований, магістральні вулиці та провулки в центрі міста заощені бруківкою, встановлені ковані огорожі навколо громадських споруд і міських храмів; перший, хто отримав звання «Почесний громадянин міста Ніжина»; та *Кушакевича Юхима Федоровича* (1837–1896) – протоієрея, настоятеля Троїцької церкви в Ніжині.

Повернення історичної назви недоцільне з огляду на, по-перше, існування поруч вул. Богдана Хмельницького, а по-друге – іншої вулиці поруч, що мала історичну назву вул. Кушакевича, але якій недоцільно змінювати сучасну назву (вул. Батюка).

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Леніна*
пропонована назва – *вул. Лицейська*

Історична назва: *вул. 1-ша Лицейська (перша назва, до 1922 р.)*; сучасна назва з 1922 р.

Утворилася ймовірно в XVII ст. одночасно з формуванням Старого Міста – лівобережного укріпленого окольного града (посаду). Спершу обрамляла еспланаду із західного боку укріплень Ніжинського замку. Після забудови Грецького кварталу – вулиця, що вела від центру міста – Торгової площі – до Чернігівської брами міських укріплень. Згодом після відкриття на правому березі р. Остер в ур. Обідовщина гімназії вищих наук (згодом фізико-математичного, юридичного ліцею) й будівництва постійного Лицейського мосту біля колишньої Чернігівської брами – сполучила навчальний заклад із центром міста й отримала першу назву (іншою 2 Лицейською вулицею було продовження цієї поза площею перед будівлею ліцею на правому березі).

Нині названа на честь *Леніна (Ульянова) Володимира Ілліча (1870–1924)* – російського революціонера, радянського державного та партійного діяча, філософа, публіциста; засновника філософського напрямку ленінізму – ревізії положень марксизму в бік його радикалізації; одного з лідерів міжнародного комуністичного робітничого руху першої чверті XX ст., одного з організаторів і керівників більшовицького збройного Жовтневого перевороту 1917 р. в Петрограді, засновника міжнародного комуністичного інтернаціоналу в 1919 р., фактичного керівника Радянської Росії в 1917–1922 рр., беззмінного лідера РСДРП (згодом її частини – РСДРП(б)); ініціатора розгортання масового терору на початку 1920-х рр.; військової агресії проти Української Центральної Ради в 1918 р., інспірування сепаратистських державних пробільшовицьких утворень у Східній та Центральній Україні та розпалювання громадянської війни в Україні загалом; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, фіксує топографічні відмінності планувальної вуличної схеми міста XVII – початку XX ст. – існування *Лицейського мосту*, а також яка відображає особливості культурного розвитку Ніжина – функціонування *Фізико-математичного* та *Юридичного ліцею князя Безбородька*. Нумерацію повертати недоцільно з огляду на недоцільність повернення вул. 2-й Лицейській її історичної назви.

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *пл. Леніна*
пропонована назва – *пл. Центральна*

Історична назва: *пл. Франка (перша назва)*; сучасна назва з 1970 р.

Утворилася в 1926 р. після перенесення адміністративних радянських органів до приміщення готелю Благовіщенського монастиря, що знаходився на розі вул. Гоголівської (сучасна вул. Гоголя) та вул. Шевченка. До цього широка частина початку вул. Шевченка – колишньої вул. Київської на місці знаходження Київської брами середньовічних укріплень Старого Міста. Надалі й до сьогодні на цій площі постійно знаходиться приміщення органу міської влади, є місцем проведення загальноміських масових заходів, унаслідок чого офіційно та в побутовому розумінні мешканців Ніжина має статус центру міста.

Нині названа на честь *Леніна (Ульянова) Володимира Ілліча (1870–1924)* – російського революціонера, радянського державного та партійного діяча, філософа, публіциста; засновника філософського напрямку ленінізму – ревізії положень марксизму в бік його радикалізації; одного з лідерів міжнародного комуністичного робітничого руху першої чверті ХХ ст., одного з організаторів і керівників більшовицького збройного Жовтневого перевороту 1917 р. в Петрограді, засновника міжнародного комуністичного інтернаціоналу в 1919 р., фактичного керівника Радянської Росії в 1917–1922 рр., беззмінного лідера РСДРП (згодом її частини – РСДРП(б)); ініціатора розгортання масового терору на початку 1920-х рр.; військової агресії проти Української Центральної Ради в 1918 р., інспірування сепаратистських державних пробільшовицьких утворень у Східній та Центральній Україні та розпалювання громадянської війни в Україні загалом; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується присвоїти нову назву фіксує сучасний містобудівний статус площі як адміністративного *центру* Ніжина, який є як офіційним, так і активно використовується на побутовому рівні. Повернення історичної назви недоцільне з огляду на існування в місті іншого урбаноніму, названого на честь І.Я. Франка.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Маяковського*
пропонована назва – *пров. Кукольників*

Історичні назви: *пров. Кукольників* (перша назва, до 1938 р.); сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно на межі XVIII–XIX ст., коли поєднала у якості провулку одну з центральних повздожніх вулиць Старого Міста з вулицею, що постала на місці еспланади з північного боку зруйнованих середньовічних міських укріплень.

Нині названа на честь *Маяковського Володимира Володимировича* (1893–1930) – російського та російського радянського поета; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути історичну назву, що пов'язана з іменем *Кукольника Василя Григоровича* (1765–1821) – російського вченого-енциклопедиста українського походження; першого директора Ніжинської гімназії вищих наук у 1820–1821 рр.; та його сина *Кукольника Нестора Васильовича* (1809–1868) – російського поета, письменника та драматурга; який навчався в Ніжинській гімназії вищих наук в 1820–1826 рр.; гімназійного товариша М.В. Гоголя, видавця першої в Російській імперії художньої газети; сина першого директора цього навчального закладу в Ніжині.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – **вул. Набережна** (лівобережна частина)
пропонована назва – **наб. Старого Міста**

Історичні назви: *вул. Набережна (перша назва), вул. Ілліча*; сучасну назву – повернену історичну назву – отримала на початку 1990-х рр.

Утворилася в середині XIX ст. Однак через потребу меліорації й укріплення лівого берегу р. Остер уздовж Старого Міста повноцінною вулицею стала лише в повоєнний час. Має однорядку забудову, характерну для міських набережних.

Нині названа за специфікою розташування урбаноніма.

Пропонується скорегувати історичну назву, надавши їй статусного значення й одночасно додати до назви визначення топографічної прив'язки даної частини урбаноніма, відділивши його таким чином від інших міських набережних – підкреслити, що дана частина набережної р. Остер у межах міста є виходом до берегу річки історичного **Старого Міста**, на протилежній набережній напроти, що обрамляє вихід до річки Нового Міста.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – **вул. Набережна** (правобережна частина)
пропонована назва – **наб. Нового Міста**

Сучасна назва вулиці є першою.

Утворилася в 1970-х рр. що стало можливим після меліорації й укріплення правого бере-
гу р. Остер уздовж Нового Має однорядку забудову, характерну для міських набережних.

Нині названа за специфікою розташування урбаноніма.

Пропонується скорегувати сучасну назву, надавши їй статусного значення й одночасно
додати до назви визначення топографічної прив'язки даної частини урбаноніма, відділив-
ши його таким чином від інших міських набережних – підкреслити, що дана частина на-
бережної р. Остер у межах міста є виходом до берегу річки історичного **Нового Міста**,
на противагу іншій набережній напроти, що обрамляє вихід до річки Старого Міста.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Некрасова*
пропонована назва – *вул. Глібовська*

Історична назва: *вул. Глібовська (перша назва, до 1938 р.)*; сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно в XIX ст. у ході перебудови території Старого Міста після руйнування середньовічних міських укріплень. Першу назву отримала наприкінці XIX ст. в пам'ять про Л.І. Глібова, який проживав тривалий час на цій вулиці в будинку свого тестя.

Нині названа на честь *Некрасова Миколи Олексійовича (1821–1877)* – російського поета і громадського діяча; котрий народився й провів дитячі роки в Україні; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути в першій редакції історичну назву, яка пов'язана з іменем *Глібова Леоніда Івановича (1827–1893)* – українського поет-байкаря, громадського та культурного діяча, відомого земського діяча Чернігова; який навчався в Ніжинському юридичному ліцеї кн. Безбородька (сучасний НДУ імені Миколи Гоголя) в 1849–1855 рр.; тут одружився з донькою священника місцевої Успенської церкви Ф.Ф. Бордоносом, проживав у будинку свого тестя, розташованому на сучасній вул. Некрасова; у 1863–1867 рр. проживав у цьому ж будинку під час заслання до Ніжина за зв'язок із народницькою організацією «Земля і Воля»; брав активну участь у спорудженні й відкритті в Ніжині пам'ятника М.В. Гоголю.

З огляду на існування в Ніжині іншого урбаноніма, названого на честь Л.І. Глібова, але має власну історичну назву, – доцільним є повернути обох історичних назв.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Орджонікідзе*
пропонована назва – *наб. Вороб'ївська*

Історична назва: *вул. Набережно-Вороб'ївська* (перша назва, до 1938 р.); сучасна назва з 1938 р.

Утворилася в першій половині – середині XIX ст. Після втрати Ніжином оборонного значення відпала потреба у збереженні незабудованих берегів р. Остер біля Ніжинського замку. Виникла як забудова виходу історичного мікрорайону правобережного Ніжина – Вороб'ївки (назва за прізвищами місцевих жителів, які домінували тут, утворюючи своєрідний «куток») – звідси й назва. Має однорядку забудову, характерну для міських набережних.

Нині названа на честь *Орджонікідзе Григорія (Серго) Костянтиновича* (1886–1937) – радянського державного та партійного діяча; учасника подій 1919–1920 рр. громадянської війни на території Росії та України; надзвичайного комісара району «Україна» в 1917 р., (у 1918 р. – т.зв. Північного району) – відповідав за радянізацію Північної України, зокрема військову агресію більшовицьких військ на території України, підпорядковані Українській Центральній Раді; наркома важкої промисловості під час здійснення «стрибка в індустріалізацію» в СРСР; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, фіксує топографічні відмінності планувальної вуличної схеми міста XIX ст. Пропонована редакція назви фіксує історичну назву урбаноніма, з історичною топографією місцевості, де розташована вулиця – історичний мікрорайон *Вороб'ївка* та відображає його статус як об'єкта містобудування – *набережної* р. Остер.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Піонерська*
пропонована назва – *вул. Галатівська*

Історична назва: *вул. Галатівська (перша назва, до 1938 р.)*; сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно в XVII–XVIII ст. поза міськими укріпленнями на території аграрного передмістя між форштадтом, Лихкутівкою й оз. Бабичевим, сформувавши вздовж вулиці історичний мікрорайон Галатівка. Назва походить від прізвища Галата, носії якого ймовірно становили помітну частину населення цієї частини Ніжина, сформувавши в подальшому більш-менш щільно заселений «куток» із мешканців, що перебували в близькій і віддаленій кривній спорідненості, частина з яких успадкувала по чоловічій лінії вказане прізвище.

Нині названа як увіковічення збірної назви учасників Всесоюзної Піонерської Організації ім. В.І. Леніна – *піонерів або піонерії*, що відіграла ключову роль у вихованні дітей юнацького віку в дусі радянської ідеології, патріотизму й інтернаціоналізму, а також як визнання внеску представників піонерських організацій у справу зміцнення радянської влади, особливо під час насильницької колективізації й голодомору 1923–1933 рр. та під час II Світової війни.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, відображає топографічні відмінності, де розташована вулиця – історичний мікрорайон *Галатівка*.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Подвойського*
пропонована назва – *вул. Замкова*

Історичні назви: *вул. Замкова (перша назва), вул. Базарна (до 1956 р.), вул. Суворова (до 1967 р.)*; сучасна назва з 1967 р.

Утворилася XVII ст. унаслідок забудови північної лінії Торгової площі, яка з цього боку повторювала конфігурацію оборонних споруд Ніжинського замку. Після втрати Ніжином оборонного значення і руйнування міських укріплень набула назви, пов'язаної з розташованою поруч Торговою площею – базаром. До повоєнного часу, коли на місці Торгової площі було влаштовано міський стадіон, а згодом забудовано багатоповерхівками – мала однорядку забудову.

Нині названа на честь *Подвойського Миколи Ілліча (1880–1948)* – російського революціонера, радянського партійного, державного та військового діяча; керівника Петроградського революційно-військового комітету під час більшовицького збройного Жовтневого перевороту 1917 р. у Петрограді; першого народного комісара з військових справ Радянської Росії; разом із В.І. Леніним (Ульяновим) відповідального за організацію військової агресії в Україну проти влади Української Центральної Ради взимку 1917–1918 р.; який народився на Ніжинщині – у с. Кунашівка, навчався в Ніжинському повітовому училищі.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, фіксує топографічні відмінності планувальної вуличної схеми міста XVII–XIX ст., фіксує пам'ять про втрачений унікальний історико-топографічний об'єкт міста XVII–XVIII ст. – *Ніжинський замок*.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *пров. Прорізний*
пропонована назва – *пров. Стефана Бубби*

Історична назва: *пров. Буби* (перша назва, до 1938 р.); сучасна назва з 1938 р.

Утворився ймовірно на початку XIX ст. під час забудови лівобережного подолу (заплави р. Остер) Ніжина – території між середньовічними міськими укріпленнями і берегом річки, згодом – вул. Набережною. Після руйнування міських укріплень на початку XIX ст. та перебудовою однієї з грецьких кам'яниць під Олександрівське грецьке училище утворився невеликий прохід, який поєднав безіменний провулок подолу з однією з повздожних вулиць Старого Міста в межах Грецького кварталу. Назву отримав у 1881 р. після звернення з відповідним проханням до міської влади від ніжинських греків.

Нині названий за функцією, яку виконує даний урбанонім у містобудівній схемі Ніжина в межах свого прямування – за *прорізаним проходом* від сучасної вул. Гребінки до берегу р. Остер.

Пропонується повернути історичну назву (в сучасній редакції), що пов'язана з іменем *Буббаса (Буби) Стефана Кириловича* (кінець XVIII ст. – перша половина XIX ст.) – ніжинського грека; купця, мецената, бургомистра Ніжинського грецького магістрату в 1810–1820-х рр.; ініціатора й активного учасника створення та відкриття в Ніжині Олександрівського грецького училища (1817 р.); ініціатора заснування і дарувальника бібліотеки при училищі, яка наприкінці XIX ст. була передана до Ніжинського історико-філологічного інституту – сучасного НДУ імені Миколи Гоголя, і є на сьогодні найдавнішою і найціннішою частиною його бібліотеки.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Радянська*
пропонована назва – *вул. Думська*

Історичні назви: *вул. Думська (перша назва), вул. 2-га Радянська, вул. Радянська*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період.

Утворилася ймовірно в XVIII ст. у ході забудови Ковалівки – ремісничого посаду в межах південно-західної частини середньовічного окольного граду (посаду) Ніжина. На початку 1950-х рр. закінчення вулиці було перегороджене збудованим житловим двоповерховим будинком, між яким і перетином із вул. Некрасова було влаштовано подвір'я розташовані поруч міської пожежної частини.

Нині названа як увіковічення *радянського устрою* – влади виборних рад, що визначають напрями й стратегію розвитку усіх сторін життя держави, а для їх реалізації формують підконтрольні радам виконавчі органи. Дана політична система управління в СРСР загалом і в Українській РСР зокрема існувала впродовж 1919–1991 рр., щоправда демократичний виборний принцип підмінювався диктатом єдиної організованої в партію політичної сили, яка перебирала на себе управління виконавчими органами.

Пропонується повернути історичну назву, яка увічнює роль у історії Ніжина *міської думи* – органу місцевого самоврядування останньої третини XVIII – початку XX ст., приміщення якої знаходиться наприкінці сучасної вулиці.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Революції*
пропонована назва – *вул. Петра Розумовського*

Історичні назви: *вул. Христо-Воздвиженська (початкова частина), вул. Кривцово-Вакулкина (перша назва, до 1938 р.), пров. Сарин (кінцева частина);* сучасна назва з 1938 р.

Утворилася в XIX–XX ст. в західній частині аграрного передмістя Магерки – на території історичного мікрорайону Круча. Спершу формувалася як відгалуження вул. Христо-Воздвиженської, що огинало церкву, за назвою якою й називалася вулиця. Далі забудувалася і заселялася місцевими жителями, частина з яких, ймовірно, була носіями прізвищ Кривець і Вакулка (чи Вакулко), – за їх прізвищем і отримала назву вулиця.

Нині названа на честь *Великої Жовтневої Соціалістичної Революції* (за радянською термінологією, тобто більшовицького збройного Жовтневого перевороту 1917 р. у Петрограді – відправної дати формування радянського устрою та створення більшовицької держави на більшості території колишньої Російської імперії, а також кількох інших держав світу).

Пропонується присвоїти нову назву на честь *Розумовського Петра Івановича (?–1771)* – російського й українського військового та державного діяча, останнього ніжинського полковника доби існування Ніжинського козачого полку XVII–XVIII ст.; двоюрідного небожа останнього українського гетьмана К.Г. Розумовського; учасника російсько-турецької війни 1768–1774 рр., під час якого помер; був похований у дерев'яній церкві Петра і Павла на Магерках, яку вдова полковника на спокій душі покійного чоловіка за власний кошт перебудувала на муровану – сучасний храм Воздвиження Чесного Хреста Господнього.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Свердлова*
пропонована назва – *вул. Горбівська*

Історичні назви: *вул. 1-ша Горбівська* (перша назва, до 1921 р.), *вул. 1-ша Свердлова* (до 1938 р.); сучасна назва з 1938 р.

Утворилася ймовірно в XVII–XVIII ст. унаслідок забудови Горбу – найдавнішої частини лівобережного Ніжина, в південній частині окольного града (посаду), за яким й отримала першу назву. Одна з двох паралельних Горбівських вулиць.

Нині названа на честь *Свердлова Якова Михайловича* (1885–1919) – російського революціонера, радянського партійного та державного діяча; одного з організаторів і керівників більшовицького збройного Жовтневого перевороту 1917 р. в Петрограді; голови Все-російського Центрального Виконавчого Комітету в 1917–1919 р.; разом із В.І. Леніним (Ульяновим) був організатором міжнародного комуністичного інтернаціоналу (1919 р.); з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, фіксує топографічні відмінності планувальної вуличної схеми міста XVII – початку XX ст., фіксує унікальний історико-топографічний об'єкт міста XVII – початку XX ст. – *Горб*. Нумерацію, присутню в історичній назві, повертати недоцільно з огляду на те, що інший історичний Горбівській вулиці запропоновано повернути більш ранішу її назву.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Студентства*
пропонована назва – *вул. Міщанська*

Історичні назви: *вул. Міщанська (перша назва), вул. Пожарна (до 1954 р.);* сучасна назва з 1954 р.

Утворилася ймовірно в XVIII ст. у ході забудови Ковалівки – ремісничого посаду в межах південної частини середньовічного окольного граду (посаду) Ніжина. Наприкінці XIX ст. закінчення вулиці, що доходило перетину з пров. Гербелівським (сучасна вул. Гербеля) був забудований, від перетину з вул. Глібовською (сучасна вул. Некрасова) далі залишився невеликий тупик (зараз пров. Тупий).

Нині названа як свідчення ролі й місця *студентства* в житті Ніжина, що від початку XIX ст. став розвиватися як освітній центр. А також через те, що тут розташовувалися кілька корпусів Ніжинського медичного училища (нині коледжу).

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості соціального розвитку Ніжина, роль у історії міста *міщанського* стану.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Тургенєва*
пропонована назва – *вул. Ремісницька*

Історичні назви: *пров. Ремісницький (перша назва), вул. Ремісницька, вул. 1-ша Вороб'ївська (до 1938 р.);* сучасна назва з 1938 р.

Утворилася в ХІХ ст., унаслідок розширення забудови історичного мікрорайона Ніжина – Вороб'ївки. Проходить фактично на місці колишнього рову східної частини укріплення Нового Міста. Ймовірно тут знаходився один із ремісницьких кварталів міста.

Нині названа на честь *Тургенєва Івана Сергійовича* (1818–1883) – російського письменника та громадського діяча; члена громадського комітету зі спорудження в Ніжині пам'ятника М.В. Гоголю в 1880–1881 рр.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості соціально-економічного розвитку Ніжина, зокрема фіксує роль *ремісництва* в історії міста.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Урицького*
пропонована назва – *вул. Тернавіотів*

Історичні назви: *пров. Наскрізний (перша назва), вул. IV Фурманська (1941–1943 рр.)*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період.

Утворилася ймовірно в XVII ст. Один із паралельних провулків на території укріпленої правобережної частини Ніжина – Нового міста, де селилися здебільшого ремісники й торговці.

Нині названа на честь *Урицького Мойсея Соломоновича (1873–1918)* – російського революціонера, радянського партійного та державного діяча; одного з керівників більшовицького збройного Жовтневого перевороту 1917 р. в Петрограді; керівника Петроградського ЧК (згодом – ДПУ, НКВС, МГБ, КГБ, сучасна ФСБ РФ); народився та навчався в Україні; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується присвоїти нову назву на честь родини ніжинських греків, купців, меценатів, військових, зокрема: Тернавіота Стерія Івановича та його сина Тернавіота Петра Стеріювича – ніжинський вїтїв у 1714–1718 та 1727–1750 рр. відповідно; а також онука Тернавіота Івана Петровича, полковника, який за власний кошт збудував у Ніжині храм Іоанна Богослова.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Лізи Чайкіної*
пропонована назва – *вул. Осипа Твердовського*

Історичні назви відсутні, дана назва є першою; сучасну назву отримала в повоєнний період.

Утворилася після II Світової війни – нова вулиця з боку р. Остер на території історичного мікрорайону Євлашівка.

Нині названа на честь *Чайкіної Єлизавети (Лізи) Іванівни* (1918–1941) – учасника подій II Світової війни; розвідника одного з партизанських загонів на території етнічної Росії, яку було страчено каральними органами SS; посмертно удостоєна звання Героя Радянського Союзу; з Ніжином ніяк не пов'язана.

Пропонується присвоїти нову назву на честь *Твердовського Осипа* (1891–1930) – українського військового; уродженця Ніжина; учасника подій I Світової та Громадянської війни на території України (Ніжинщини зокрема); учасника бою під ст. Крути в 1918 р. (з рідним братом Матвієм сформував у Ніжині загін для оборони УНР від збройної агресії російських більшовиків, який і воював під Крутами); офіцера армії Директорії УНР, коменданта українського бронепотягу «Комета»; діяча української еміграції в Європі; одного зі співзасновників ОУН, керівника відділення ОУН у Люксембургу та Північно-Східній Франції.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Червона Гребля*
пропонована назва – *вул. Чернова Гребля*

Історична назва: *вул. Чернова Гребля (перша назва)*; сучасну назву отримала ймовірно в міжвоєнний період.

Утворилася ймовірно в XIX ст. вздовж вигину р. Остер поза колишніми середньовічними міськими укріпленнями до топографічного об'єкту Чернова Гребля – вірогідно місця розташування греблі, яка належала комусь із ніжинських купців Чернових

Сучасна назва – наслідок метаграми, коли було (можливо спершу й випадково) змінено одну літеру, в результаті чого сенс назви з присвійної, що позначала приналежність господарського об'єкту – греблі, змінився на означення кольору – вельми вдало позначивши цей об'єкт у символічній для нової влади *червоний колір*.

Пропонується повернути історичну назву, що пов'язана з іменем Чернових Василя Володимировича, Володимира Володимировича та їх батька Володимира – ніжинських купців, промисловців, власників кількох млинів, земельних маєтностей і нерухомості в Ніжині, а також мідноливарного заводу, що виготовляв мідні казани для винокурень та церковні дзвони.

Пропонується повернути історичну назву в попередній редакції, яка відображає особливості містобудівного розвитку Ніжина, фіксує унікальний історико-топографічний об'єкт міста XIX – початку XX ст. – *Чернову Греблю*.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Червоноармійська*
пропонована назва – *вул. Журавська*

Історичні назви: *вул. Журавська (перша назва, до 1938 р.)*; сучасна назва з 1938 р.

Утворилася в останній третині XIX ст. Одна з кількох штучно утворених наприкінці XIX ст. вулиць, які не відповідають усталеній у Ніжині впродовж його тисячолітньої історії планувальній радіально-променевої схемі.

Нині названа як увіковічення заслуг і значення *Червоної армії* (Робітничо-Селянської Червоної Армії) – збройних Сухопутних сил РРФСР та СРСР у 1918–1946 рр. – у становленні й зміцненні радянської (більшовицької) форми державності в СРСР загалом і Українській РСР зокрема.

Пропонується повернути історичну назву, що пов'язана з іменем *Журавського Дмитра Івановича* (1821–1891) – російського інженера; ученого-мостобудівника; автора реалізованих проектів майже десятка складних, здебільшого залізничних, мостів; автора теорії розрахунку мостових ферм; фактичного засновника вітчизняної (і російської, і української) школи мостобудування; який навчався в Ніжинському фізико-математичному ліцеї (сучасний НДУ імені Миколи Гоголя) в 1836–1838 рр.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *вул. Червонокозача*
пропонована назва – *вул. Козача*

Історична назва: *вул. Козача* (*перша назва, до 1925 р.*); сучасна назва з 1925 р.

Утворилася ймовірно в XVII–XVIII ст. поза міськими укріпленнями на території аграрного передмістя між форштадтом, Лихкутівкою й оз. Бабичевим, яке сформувалося як історичний мікрорайон Галатівка. Першу назву отримала за розташованими тут у XIX – на початку XX ст. кількома установами станового козачого управління (стану малоросійських козаків, тобто державних селян, колишніх реєстрових козаків доби Гетьманщини), а також школою, де навчалися здебільшого діти ніжинських станових козаків (за народною назвою – «козача» школа; сучасна міська школа № 4).

Сучасна назва – наслідок полісемічного перетворення історичної персоназви: через додання частини нового складеного слова цілком змінено сенс вихідного поняття, хоча звучання залишилося схожим.

Названа як увіковічення заслуг і значення для становленні й зміцненні радянської (більшовицької) влади на території сучасної України *Червоного козацтва* – військового формування (спочатку полку, потім у складі більших військових одиниць) у складі Червоної армії Радянської Росії, сформованого переважно з українців на противагу «Вільному козацтву» – міліцейських загонів українських соціалістів-революціонерів (есерів) 1917 р., які де-факто схилилися до підтримки Центральної Ради та Директорії УНР.

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості соціально-економічного розвитку Ніжина, фіксує топографічні відмінності планувальної вуличної схеми міста XVII – початку XX ст.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *вул. Чкалова*
пропонована назва – *вул. Федора Проценка*

Історичні назви відсутні, дана назва є першою; сучасну назву отримала в повоєнний період.

Утворилася після II Світової війни – прорізана між вул. Широкомагерською та вул. Революції.

Нині названа на честь *Чкалова Валерія Павловича* (1904–1939) – радянського військового льотчика; учасник подій 1918–1920 рр. Громадянської війни на території Росії; учасника першого безпосадочного перельоту з Москви до Петропавловська-Камчатського в 1936 р., та з Москви до Ванкувера (Канада) через Північний полюс у 1937 р.; з Ніжином ніяк не пов'язаний.

Пропонується присвоїти нову назву на честь *Проценка Федора Даниловича* (1867–1942) – уродженця Ніжина, громадського діяча, освітянина, подвижника культурного руху, музиканта, диригента, педагога; засновника й одного з керівників Народного дому в Ніжині, фундатора і керівника хорової капели, симфонічного оркестру, народного хору, народного театру (в благочинних виставах якого грали М.К. Заньковецька, М.К. Садовський, І.К. Карпенко-Карий); учасника музейної справи на Ніжинщині – за його участі створено театральний відділ Ніжинського окружного музею, планував створити музей М.К. Заньковецької, стаціонарний драматичний театр її імені; загальною найактивнішого та найпомітнішого діяча культури й освіти Ніжина кінця XIX – першої половини XX ст.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *пров. Шкільний*
пропонована назва – *пров. Волосний*

Історичні назви: *пров. Волосний (перша назва, до 1938 р.)*; сучасна назва з 1938 р.

Утворився ймовірно в XVIII ст. для полегшення комунікації в межах аграрного передмістя Ніжина, що знаходилося поза форштадтом (згодом – Галатівка), зокрема шляху до Введенського жіночого монастиря, центральний храм якого був центром парафії цього передмістя. Назву отримав за розташованим тут у XIX – на початку XX ст. територіальним органом управління – розправою Ніжинської волості.

Нині названа за фактом розташовування тут міської *загальноосвітньої школи* (зараз один із корпусів міської школи № 4, де раніше розташовувалася волосна розправа).

Пропонується повернути історичну назву, яка відображає особливості соціального розвитку Ніжина, фіксує наявну тут пам'ятку історії – будинок *Ніжинської волосної розправи*.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – **вул. Гребінки** (тупикове відгалуження)
пропонована назва – **пров. Грецький**

Історична назва: *пров. Грецький (перша назва)*.

Тупикове відгалуження вул. Гребінки.

Утворився у XVIII ст. як західна межа забудови Грецького кварталу Старого Міста, поєднавши вул. Грецьку (сучасну вул. Гребінки) з пл. Соборною (зараз частина вул. Гоголя). У повоєнний час після передання міській школі № 3 будинку колишнього відділення Державного казначейства, флігеля Грецького магістрату та грецької церкви Всіх Святих (останню – як спортивну залу) провулок було перекрито утвореним на території школи (нині – Ніжинського медичного коледжу) сквером. Церква Всіх Святих, колишній флігель Грецького магістрату (до того ж добудований у бік проїжджої частини провулку) та кілька житлових будинків були переадресовані на вул. Судейську (Гребінки), будинок колишнього відділення Державного казначейства з'єднаний з основним корпусом школи й переадресований на вул. Леніна.

Назва пов'язана з *ніжинським греками*, що заселили в XVII–XVIII ст.. досить компактно окремий квартал на території лівобережного Ніжина.

Пропонується повернути офіційний статус *провулку*, а також історичну назву, яка відображає особливості соціально-економічного й етнічного розвитку Ніжина, фіксує унікальний історико-топографічний об'єкт міста другої половини XVII – початку XX ст. – **Грецький квартал**.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – *відсутня*
пропонована назва – *пл. Соборна*

Історична назва: *пл. Соборна (перша назва)*.

Безіменна площа перед Миколаївським собором, міським Будинком куль утри, обмежена вул. Батюка, вул. Гоголя та східною межею скверу ім. М.В. Гоголя.

Утворилася після побудови в середині XVII ст. у західній частині Торгової площі Миколаївського собору. Остаточно оформилася наприкінці XVIII – в середині XIX ст. з побудовою Міського магістрату, теплої церкви Іоанна Предтечі (сучасний міський Будинок культури) та торгових лавок Миколаївського собору. Втратила статус площі в середині 1920-х років, коли адміністративний центр був перенесений до новоствореної пл. Франка (сучасна пл. Леніна). В повоєнний час перетворена на паркову зону, до побудови в 1993 р. огорожі скверу ім. М.В. Гоголя фактично була його частиною.

Назва закріпилася внаслідок характеру використання даної площі: опинившись перед виходом із центральної культової споруди міста – *Миколаївського собору*, вона перетворилася з місця торгу на місце проведення суспільно-політичних, релігійних і громадських масових заходів, які тут здійснювалися від самого початку (присяга козаків Ніжинського козачого полку на вірність московському царю в 1654 р.) до ліквідування (публічне відспівування й панахида за померлим священиком Миколаївського собору Г.І. Спаським у 1921 р.) площі.

Пропонується повернути офіційний статус *площі*, а також історичну назву, пов'язану з найменуванням розташованого поруч православного храму – *Миколаївського собору* та характером використання – місцем *масових зібрань (соборів)* громадян.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті Ніжинської міської ради Чернігівської області

сучасна назва – *відсутня*
пропонована назва – *пл. Спаський Майдан*

Історична назва: *Торгова площа на Новому Місті (перша назва, офіційно не фіксувалася).*

Безіменна площа перед церквою Преображення Господнього на розі вул. Московської, вул. Березанської, вул. Заводською та вул. Преображенської.

Утворилася одночасно з появою тут у першій половині XVII ст. дерев'яної церкви Св. Варавари, заміненій в середині XVIII ст. на муровану Преображення Господнього.

Назва побутова, використовувалася місцевими мешканцями за характером використання (щонеділі тут збирався *торг*) і місцем розташування (була центром правобережної частини середньовічного Ніжина – *Нового Міста*) площі. Також використовувалося для влаштування масових заходів, переважно пов'язаних із релігійними православними обрядами.

Пропонується закріпити за даним урбанонімом офіційний статус *площі* та присвоїти нову назву, пов'язану з найменуванням розташованого поруч православного храму – за побутовою і широко вживаною місцевими жителями назвою – Спасо-Преображенською або *Спаською* церквою. Визначення в назві даної площі як *майдану* має підкреслити відкритість цієї території, публічний і громадський характер її використання.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Громадська рада при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради

16600, м. Ніжин, пл. Леніна, 1, каб. 65, тел. 5-49-99, e-mail: vvp_nezhsn@ukr.net

“ 15 ” січня 2013 р.

Додаток 2

**Обґрунтування до зміни назви урбанонімів у межах центрального історичного ареалу
за історико-архітектурним опорним планом м. Ніжин, запропонованих
Робочою групою з питань найменування, перейменування і повернення назв
топонімічних об'єктів Ніжина Громадської ради при виконавчому комітеті
Ніжинської міської ради Чернігівської області**

сучасна назва – **вул. Гребінки** (тупикове відгалуження)
пропонована назва – **проїзд Троїцький**

Історична назва: *проїзд Троїцький (перша назва).*

Тупикове відгалуження вул. Гребінки.

Утворився наприкінці XVIII ст. після руйнування середньовічних міських укріплень, забудовою подолу лівобережної частини Ніжина та побудови приміщення Міського магістрату, наскрізна арка першого поверху якого послужила початком даного урбаноніму. Перетнувшись із вул. Грецькою (сучасна вул. Гребінки) утворив провулок, що з'єднав пл. Соборну та берег р. Остер. Після розбудови корпусів Ніжинської швейної фабрики (добудови корпусів до приміщення колишнього Олександрійського грецького училища) у повоєнний час проїзд обрізано до вул. Судейської (колишня вул. Грецька, сучасна вул. Гребінки), а зі знесенням руїн Міського магістрату й улаштування тут скверу ім. Л. Губіної – перетворився на тупик, що упирається в алею скверу. Церква Св. Трійці та житлова споруда поруч були переадресовані на вул. Судейську (Гребінки).

Назва пов'язана з розташованою фронтально вздовж проїзду церкви Св. Трійці.

Пропонується повернути офіційний статус **проїзду**, а також історичну назву, пов'язану з найменуванням розташованого поруч православного храму – **Троїцької церкви**.

Голова Робочої групи

С.Ю. Зозуля